

VÝROČNÁ SPRÁVA
za účtovné obdobie k 31.12.2015

Obchodné meno účtovnej jednotky : **Agrodružstvo Turňa**

Sídlo : 044 02 Turňa nad Bodvou č. 354

Vyhotovená dňa : 27. 04. 2016

Prerokovaná dňa :

Počet strán : 11

.....
Ing. Imrich Kovács, predseda

1./ Úvod – všeobecné údaje

Povinnosť vypracovať výročnú správu družstva za rok 2015 vyplynula z § 20 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.

Obchodné meno : Agrodružstvo Turňa
Sídlo : 044 02 Turňa nad Bodvou č. 354
IČO : 36861421
DIČ : 2022735880
Hlavné činnosti : - poľnohospodárska výroba – zmiešané hospodárstvo
- výroba poľnohospodárskych plodín a chov hosp. zvierat
Štatutárny orgán : Ing. Imrich Kovács – predseda
Ul. Čiga 668/9, 044 02 Turňa nad Bodvou

Agrodružstvo Turňa vzniklo v dôsledku rozdelenia Poľnohospodárskeho družstva Nová Bodva dňa 31.12.2008.

2. / Stav a vývoj účtovnej jednotky

Agrodružstvo Turňa je lokalizované vo východnej časti Slovenského krasu a zameriava sa na poľnohospodársku prvovýrobu. Záujmové územia družstva sa nachádzajú v k. ú. obcí Turňa nad Bodvou, Háj, Dvorníky, Včeláre, Zádiel a Hrhov.

Hlavným predmetom podnikania družstva je výroba surového kravského mlieka, chov výkrmového hovädzieho dobytku ako aj chov brojlerových kurčiat. Družstvo od roku 2009 sa začalo zaoberať aj chovom mäsových – dojčiacich kráv úmyslom hospodárne využívať poľnohospodárske pozemky, ktoré sú výborné pre chov kráv bez trhovej produkcie mlieka. Založenie chovu dojčiacich kráv vyzeralo dosť sľubne, nakoľko zo strany štátu by ten chov mal byť podporovaný. Prioritný projekt bol realizovaný ale prisľúbená štátna pomoc v roku 2014 predstavovala sumu 7574,- € a v roku 2015 len 5775,- €. V chove mäsových – dojčiacich kráv hlavným produktom sú teľatá – býčky. Pri ich intenzívnom výkrme môžeme dosiahnuť dobrú mäsovú úžitkovosť a aj pri ich predaji sme dosiahli prijateľné realizačné ceny, ale v stáde sa nám narodí oveľa menej býčkov ako jalovičiek. Napriek tomu, že pri inseminácii používame kvalitné inseminačné dávky mäsového plemena na produkciu býčkov, výsledok je opačný. Chov jalovičiek na jatočné účely nie je ekonomicky efektívny, stádo zveľadiť ďalšími jalovičkami nemá význam, len dochovať ich pre náhradu za vyradené kravy. Pravdupovediac ani trh nejaví o kúpu jalovičiek veľký záujem. Pri predaji brojlerových kurčiat nepriaznivým je zasa fakt, že slovenský spracovateľský priemysel v podstate neexistuje a musíme sa orientovať na zahraničných odberateľov, ktorí však využívajú svoju výhodnú pozíciu, korektnosť trho-odbytových vzťahov je nenávratne preč a tento fakt sa prejaví na cenovom ohodnotení v podobe úspešného stláčania nákupných cien nadol, pričom na strane druhej zasa

ceny krmív sa stále ukazujú stúpajúcu tendenciu.

Alarmujúcim javom je to, že sa zo Slovenska vyvážajú čoraz viac agrárnych komodít, ktoré sa k nám vracajú vo forme spracovaných výrobkov.

Družstvo chová aj ovce. Extenzívny pastevný spôsob chovu oviec umožňuje udržiavať pre techniku nedostupné pozemky v kultúrnom stave. Kým do roku 2010 sme chovali ovce hlavne so zameraním na produkciu mliečnych jatočných jahniat, v roku 2011 sme začali ovce dojiť s cieľom dosiahnutia priaznivejších ekonomických výsledkov v chove oviec.

V roku 2011 bol schválený ŠECH oviec za účelom kríženia merinových oviec s dojným plemenom lacaune v nádeji, že sa zvýši mlieková úžitkovosť. Družstvo má aj šľachtiteľský chov mäsových plemien, kde produkuje kvalitných plemenných baranov. Šľachtiteľský chov je nákladný a chovatelia o ich kúpu nemajú veľký záujem, nakoľko sú pre nich drahé. Napriek všetkým našim snahám v chove oviec miesto zisku každý rok produkuje stratu a do budúcnosti nie je garantované personálne zabezpečenie na dostatočnej úrovni.

Z uvedených dôvodov padlo definitívne rozhodnutie vedenia družstva, ukončiť chov oviec a rozšíriť chov kráv bez trhovej produkcie mlieka.

Predpokladom úspešného chovu zvierat je správna výživa. Správna výživa je aj o tom, že krmná dávka je krytá väčšinou objemovými krmivami, ktoré je možné získať lacnejšie, ako krmivá nakúpené. Základom výroby objemových krmív je pestovanie viacročných krmovín. Ich kvalita a kvantita významne podmieňuje ekonomický výsledok živočíšnej výroby. Tohtoročná množstevná produkcia objemových krmovín bola veľmi nízka z dôvodu nepriaznivých poveternostných vplyvov.

Družstvo hospodári na výmere 2027,06 ha poľnohospodárskej pôdy. Hustosiate obiloviny pestuje družstvo na 650,00 ha, repku olejnú na 70,91 ha, krmoviny na ornej pôde na 719,42 ha a zvyšok tvoria lúky a pasienky.

Stavy hospodárskych zvierat k 31.12.2015

	2014	2015
Spolu :	1 950	1821
- kravy	297	301
- kravy bez trh.prod.mlieka	117	100
VTJ	63	65
teľatá	210	224
jalovice	186	219
HD vo výkrme	234	156
plemenný býk	5	4
bahnice	650	603
pl.barani	34	21
ml.barani	18	14
ml.ovce	122	114
kozy dospelé	14	0

Štruktúra osevu v ha a produkcia v t

Plodina	2014		2015	
	ha	t	ha	t
Obiloviny	701,02	3116,77	650,00	2514,96
z toho pšenica ozimná	375,82	1494,12	321,95	1391,35
jačmeň jarný	174,55	775,63	194,20	718,72
jačmeň ozimný	40	159,99	0	
kukurica na zrno	42,65	313,76	39,85	150,18
ovos	8	35,54	11	29,72
tritikále	60	337,73	83	224,99
Repka ozimná	0	0	70,91	216,93
Kukurica na siláž	161,40	3827,40	231,94	4012,92
Kukurica na LKS	0	0	0	0
Kukurica na zeleno + cirok	67,64	2087,30	0	0
Cirok na siláž	16,24	811,60	0	0
Zmeska jarná	0	0	0	0
Lucerna	143,30	4378,60	164,91	1055,68
Trávy na ornej pôde	341,87	5646,60	322,57	2243,90
Trvalé trávne porasty	639,21	2395,65	586,73	1526,66
Ležiaca pôda s dotáciami				
Poľnohospodárska pôda spolu	2070,68	22263,92	2027,06	11571,05

Rok 2015 nebol pre rastlinnú výrobu priaznivým rokom. Výpadok produkcie sme zaznamenali pri všetkých plodinách okrem pšenice. Sucho a horúčavy postarali o nízku úrodu.

Výsledkom nedostatku vlahy a vysokých teplôt počas leta bola aj chýbajúca viacnásobná kosba, t. j. mizerná úroda viacročných krmovín, následkom čoho bol enormný pokles výroby krmovín.

Úsek rastlinnej výroby dosiahol zisk vo výške 41163,- € s dotáciou. Tento zisk v roku 2014 činil 307075,- EUR.

Živočíšna výroba hospodársky rok 2015 uzatvorila takisto stratou ako rok 2014, avšak tá strata bola o 11506,- EUR nižšia ako v predošlom roku.

Výroba surového kravského mlieka je potenciálnym zdrojom výroby družstva, ktorá zabezpečuje pravidelný mesačný príjem a preto výrobe mlieka je potrebné venovať maximálnu pozornosť. Základnou podmienkou dosiahnutia vysokej mliečnej úžitkovosti chovu kráv je správne zostavenie krmnej dávky. Z roka na rok čoraz viac sa dostáva do popredia zvýšenie úrovne krmenia zvierat z výživového hľadiska. Popritom musíme si uvedomiť, že pri zvýšení produkcie takisto treba brať ohľad aj na nákladové položky, lebo každý ušetrený cent v nákladoch sa prejaví v priaznivých ekonomických výsledkoch.

V roku 2015 priemerná cena mlieka dosiahla úroveň 30,11 eurocentu na l mlieka a hovoríme o medziročnom prepade ceny vo výške 5,35 eurocenta na každom predanom litre mlieka. V roku 2015 sa zvýšila dojivosť o 1,7 %. Celkovo sa predalo 1837893 l surového kravského mlieka o 100967 l viac ako v predchádzajúcom kalendárnom roku.

Úžitkovosť na dojniciu sa zvýšila z 6584 l na 6698 l, ale znížil sa počet narodených teliat z dôvodu nižšieho prevodu VTJ.

Vlastné náklady na výrobu 1 litra mlieka tvoria 34,12 cent/l, čo je pokles o 1,58 c/l oproti roku 2014 ale aj tak chov dojníc je plusový len vďaka poskytnutým dotáciám.

V roku 2015 sa znížil prevod jalovic do stavu kráv z 150 ks na 97 ks v porovnaní rokom 2014 . Predali sme 12 ks VTJ (1346,00 €/ks), plemena holštajn s cieľom postupného očistenia stáda od tohto plemena.

Zvýšil sa odchov teliat na 100 ks kráv bez prevodu VTJ z 68,18 na 73,31.

Zmenila sa situácia na trhu s jatočným dobytkom. Cenovo výhodné ponuky prišli na zástavových býčkov z Turecka, v dôsledku čoho sme predali 113 ks za cenu 3,117 €/kg, (853,82 €/ks) Mierne vstúpila cena aj ťažkých býkov.

Brojlerové kurčatá vyvážame do Maďarska, nakoľko na Slovensku chýba trhová rovnováha.

Realizačná cena u brojlerových kurčiat v roku 2015 oproti roku 2014 klesla o 0,051 Eur / kg.

Predajca krmných zmesí zvyšuje cenu a kupujúci zasa tlačí cenu brojlerových kurčiat dole. Aj päťročná dotačná doba sa ukončila v roku 2014 a tak chov brojlerových kurčiat dosiahol stratu vo výške 38865,-EUR.

V prípade predaja jahniat v roku 2015 môžeme konštatovať, že naďalej pretrváva neuspokojivý pokles výkupných cien, keď realizačná cena u jahniat z 2,364 Eur/kg sa znížila na 2,320 Eur/kg.

Tržby a realizované množstvá rastlinných a živočíšnych komodít

	T r ž b y v E U R		m n o ž s t v o v t r e s p . t i s . l	
	2014	2015	2014	2015
mlieko kravské	615 914	553 340	1 736,93	1 837,89
mlieko ovčie	12 710	13 940	15,89	15,85
jatočné kravy	54 940	56 377	55,49	57,32
výkrm HD	243 494	211 676	130,71	112,86
jalovice,teľatá –jatočné	8 300	6 862	6,16	5,38
HD na ďalší chov	47 789	115 103	21,23	38,14
jahňatá	37 120	32 314	15,70	13,93
predaj plem.baranov	5 100	6 300	18 ks	18 ks
broj. kurčatá	364 243	367 011	417,18	446,66
potrav. pšenica	145 325	164 150	928,65	1076,79
sladov. jačmeň	100 282	109 811	610,42	663,88
repka ozimná		75 398		216,93

Realizačné ceny a vlastné náklady hlavných komodít v EUR

	m.j.	2014		2015	
		RC	VN	RC	VN
mlieko	l	0,354	0,357	0,301	0,341
jatočné kravy	kg ž.hm.	0,990		0,984	
HD vo výkrme	kg ž.hm.	1,863		1,875	
brojl. kurčatá	kg ž.hm.	0,873	0,967	0,822	0,919
jahňatá	kg ž.hm.	2,364		2,320	
pšenica potravinárska	t	156,49	163,50	152,40	184,10
jačmeň sladovnícky	t	164,28	151,90	165,41	188,80
repka ozimná	t			347,57	441,60

Produkcia objemových, konzervovaných krmív v t

	2014	2015
seno	784,15	813,26
senáž lucernová, trávna	3332,55	217,10
siláž kukuřičná	5175,31	2863,04
LKS	637,70	644,64

Vybrané ukazovatele živočíšnej výroby

	2014	2015
Výroba mlieka v tis. l – dojnice	1 882,9	1 983,9
Predaj mlieka v tis. l - dojnice	1 736,9	1 837,9
Dojivosť na 1 kravu v l - dojnice	6 584	6 698
Produkcia / predaj mlieka v l na 1 KD - dojnice	18,04 / 16,64	18,35 / 17,00
Narodenie teliat v ks	453	406
Úhyn teliat v ks	10	9
Odch. teliat na 100 ks kráv bez prev. VTJ - dojnice	68,18	73,31
Odch. teliat na 100 ks kráv bez prev. VTJ - KBTP	78,07	74,54
Brakovanie kráv v % - dojnice	32,52	30,74
Brakovanie kráv v % - KBTP	13,16	20,91
% teľných kráv – dojnice	52,30	52,66
% teľných kráv – KBTP	48,00	56,00
Predaj broj. Kurčiat v kg	417176	446663

Priemerná váha kurčiat v kg	2,25	2,15
Spotreba krmív v kg na 1 kg	2,02	1,88
Narodenie jahniat	605	738
Odchov jahniat na 100 ks bahníc	91,11	120,78

Ukazovatele práce a miezd

	2014	2015
Počet zamestnancov k 31.12.	41	40
z toho THP	7	7
Priemerný evidenčný počet zamestnancov prepočítaný	42,9	43,1
Ročné mzdy v EUR	431991	463404

Priemerná mzda na 1 zamestnanca v roku 2015 sa oproti predchádzajúcemu obdobiu zvýšila o 6,79 % , a to z 839 EUR na 896 EUR.

Výnosy a náklady v celých eurách

	31. 12. 2014	31. 12. 2015
Výroba	2 030 124	1 769 161
- tržby za výrobky RV	245 607	350 404
- tržby za výrobky ŽV	631 079	569 704
- tržby za zvieratá	701 196	731 684
- ostatné tržby	127 823	106 435
- aktivácia	231 530	165 239
- zmena stavu výrobkov	152 539	- 102 392
- zmena stavu zvierat	-74 021	-62 857
- zmena stavu nedokončenej výroby	14 371	10 944
Výrobná spotreba	1 511 252	1 412 401
Spotreba materiálu a energie	1 217 591	1 131 914
- spotreba PHM	218 282	166 619
- spotreba chemikálie	96 118	94 330
- spotreba osív	76 091	63 102
- spotreba hnojív	109 316	103 759
- spotreba stavebného materiálu	7 032	3 074
- spotreba náhradných dielov	71 763	63 865
- spotreba elektrickej energie	40 813	38 646
- spotreba plynu	23 075	26 755

- spotreba dezinfekčných prost.	11606	14 485
- spotreba krmív	462 405	479 083
- spotreba spermii	9 274	9 395
- spotreba olejov a mazadiel	7 317	7 578
- spotreba ostatného materiálu	55 554	41 245
Služby spolu	293 661	280 487
- nájomné za pôdu	63 075	57 977
- opravy	64 732	92 924
- veterinárne služby	9 721	10 004
- veterinárne služby – lieky	44 881	43 230
- plemenárske výkony	9 048	9 427
- výkony spojov	5 583	4 672
Osobné náklady	614 751	668 104
Dane a poplatky	44 617	42 995
Odpisy	380 096	396 075
Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu	71 003	122 856
Zostatková cena predaného DM 971	70 971	122 467
Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	949 112	920 097
Ostatné náklady z hospodárskej činnosti	271 258	245 141
Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti	157 294	- 75 069
Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti	- 3 034	6 390
Daň z príjmov (splatná a odložená daň)	17 377	9 719
Hospodársky výsledok	136 883	- 78 398

Obstaranie dlhodobého hmotného majetku v EUR

	2014	2015
Spolu	470 357	396 644
z toho :		
- stavby, budovy	0	
- stroje, zariadenia, dopravné prost.	88 789	182 161
- základné stádo zvierat	206 115	144 480
- pozemky	175 453	70 003

V roku 2015 v rámci doplnenia základného stáda zvierat sme preradili do chovu 98 ks vysokoteľných jalovic v celkovej hodnote 131273,21 EUR (v priemernej cene 1339,52 EUR za 1 ks). Ďalej sme preradili do základného stáda 120 ks bahníc v celkovej hodnote 8540,40 € , 10 ks plemenných baranov v hodnote 2326,57 €. V roku 2015 sme obstarali 3 kusy kravy bez trhovej produkcie mlieka spolu v hodnote 2 340,- €.

V rámci investície sme si obstarali:

- Lyžica CBG 250	v hodnote	4 000,- EUR
- Diskové brány	v hodnote	47 900,- EUR
- Silážna rezačka + 2 adaptéry	v hodnote	24 000,- EUR
- Teleskopický nakladač MT 625 H	v hodnote	67 000,- EUR
- Cisterna JOSKIN MODULO 2	v hodnote	25 700,- EUR
- Traktorový príves PRONAR	v hodnote	12 549,50 EUR

- V roku 2015 sme vykonali technické zhodnotenie kamerového systému v hodnote 1012,- Eur.

Lyžicu, diskové brány, traktorový príves a silážnu rezačku sme obstarali z vlastných zdrojov. Poľnohospodárske stroje - teleskopický nakladač a cisterna – boli obstarané v kombinácii vlastné zdroje +dotácie v pomere 50 + 50 %. Na obstaranie pozemkov kúpou na základe našej žiadosti VÚB nám poskytla dlhodobý úver . K 31.12.2015 výška nesplateného úveru činí 150132,- EUR.

Stav peňažných prostriedkov, pohľadávok a záväzkov k 31.12.2015

Peňažné prostriedky na bankových účtoch spolu	189620 €
Pohľadávky v lehote splatnosti	166520 €
Pohľadávky po lehote splatnosti	35709 €
Záväzky z obchodného styku v lehote splatnosti	38911 €
Záväzky z obchodného styku po lehote splatnosti	236735 €

Družstvo eviduje rizikové pohľadávky voči jednému odberateľovi, ktorý je v konkurze. Na rizikové pohľadávky sa tvorila opravná položka v zmysle platných predpisov v roku 2013, 2014 a 2015 v celkovej sume 2074,12 EUR . Prevádzkové dotácie nám nabehli na podnikateľský účet vo februári 2016 kedy sme uhradili všetky naše záväzky, ktoré boli po lehote splatnosti z roka 2015.

3./ Majetkové pomery družstva

Počet členov k 31.12.2015:	11 fyzických osôb
Základný členský vklad pre fyzické osoby :	3 000,- EUR / člen
Zapisované základné imanie :	24 000,- EUR

Družstvo je emitentom družstevných podielnických listov v menovitej hodnote 34,- € / 1 ks DPL. DPL sú vydané pre oprávnené osoby :

- členov družstva v celkovom počte : 9003 ks
- nečlenov družstva v celkovom počte : 7026 ks

V roku 2015 družstvo odkúpilo 221 ks DPL.

4./ Iné dôležité informácie

V roku 2015 účtovná jednotka nevyňaložila žiadne náklady na činnosť v oblasti výskumu a vývoja. Účtovná jednotka nemá organizačnú zložku v zahraničí.

5./ Predpokladaný budúci vývoj činnosti družstva

Podnikateľským zámerom družstva na rok 2016 je zvyšovanie úžitkovosti dojníc, zlepšenie reprodukčných ukazovateľov v chove HD, zvyšovanie váhových prírastkov vo výkrme HD, zvýšenie úrovne výživy. Hlavnou úlohou rastlinnej výroby zasa je zabezpečiť pre živočíšnu výrobu dostatok krmovín v požadovanej kvalite a popritom ešte vyprodukovať tržné plodiny, ktoré pri ich predaji budú vynášať zisk. Pri výrobných procesoch neustále hľadať skryté rezervy na znižovanie nákladov, čo je jedinou schodnou cestou prvovýrobcov pri takýchto kolísajúcich odbytových cien.

Vývoj cien rastlinných komodít je veľmi nepriaznivý. Obrovská prevaha ponuky nad dopytom spôsobuje, že produkty sú predajné len so stratou. Úlohou najbližšieho obdobia je prehodnotiť zmenu výrobných štruktúr firmy, s cieľom najlepšieho využitia prírodných podmienok.

Ako možnosť sa rysuje zvýšenie stavu KBTPM, ako náhradu za ovce. Toto zvyšovanie nevyžaduje nákup zvierat, vieme zabezpečiť z odchovaných jalovic mäsového typu. Na základe výzvy PPA sú podané projekty za účelom rekonštrukcie objektu pre chov KBTPM a rekonštrukcie skladovacích priestorov objemových krmovín.

Plán osevu na rok 2015/2016 a celková úroda v t

	Plocha		Množstvo celkom v t
pšenica ozimná	343,77 ha	(4,0 t /ha)	1381
jačmeň jarný	2330,16 ha	(4,0 t /ha)	950
ovos	3,50 ha	(3,0 t /ha)	10,5
kukurica na zrno	28,58 ha	(7,0 t/ha)	202
kukurica na siláž	175,67 ha	(25 t/ha)	4396
cirok	58,92 ha	(35 t/ha)	2060
repka ozimná	81,56 ha	(2,5 t/ha)	205
trávy na o. p.	238,46 ha	(10 t / ha)	2400

lucerna	195,64 ha	(30 t/ha)	5739
d'atelina	87,39 ha	(20 t/ha)	1753
lúky	55,19 ha	(3 t/ha)	200
pasienky	504,33 ha	(2 t/ha)	1032

Celkom p. p. 2003,17 ha

Zámer živočíšnej výroby

plánovaná dodávka mlieka spolu v tisíc litroch	2 000
ročná dojivosť na 1 ks	6900 l
brakovanie kráv	25 %
teľné kravy z celého stáda	57 %
predaj brojlerových kurčiat spolu	430000 kg
predaj hovädzieho dobytká :	
VHD	105000 kg
zástavový dobytok	45000 kg
vyradené kravy	60000 kg
VTJ	25 ks
predaj jahniat spolu	15000 kg
predaj ovčieho mlieka spolu	16000 lit

Plán investícií v EUR

nákup poľnohospodárskych pozemkov	100000,- EUR
nákup poľnohospodárskych strojov	300000,- EUR
prevod VTJ do základného stáda	100000,- EUR
stavebné investície	150000,- EUR

6./ Návrh na vysporiadanie hospodárskeho výsledku - straty

Hospodársky výsledok – strata vo výške 78397,98 EUR sa preúčtuje na účet 429 neuhradenej straty minulých rokov.